

PATVIRTINTA
Kupiškio rajono savivaldybės tarybos
2017 m. gruodžio 21 d. sprendimu
Nr. TS-307

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018–2020 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kupiškio rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2018–2020 metų programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais. Rengiant Kupiškio rajono savivaldybės 2018–2020 metų Korupcijos prevencijos programą buvo atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacijas, nurodytas 2016 m. spalio 18 d. raštu Nr. 4-09-773 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės Korupcijos prevencijos programos“. Programa yra skirta korupcijos prevencijai ir sisteminės korupcijos pasireiškimo galimybėms mažinti Kupiškio rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė).

2. Rengiant Savivaldybės 2018–2020 metų Korupcijos prevencijos programą buvo analizuojamas „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2016“ ir šiame sociologiniame tyrime nurodytos opiausios Lietuvos savivaldybių problemos. Tyrimus atlikusios „Vilmorus“ duomenimis, 56 proc. Lietuvos gyventojų korupciją įvardino kaip „labai rimtą problemą“. Remiantis šios sociologinės apklausos duomenimis, matyti, kad tarp labiausiai korumpuotų institucijų Lietuvoje patenka ir savivaldybės (nurodė 22 proc. respondentų). Pirmoje vietoje respondentai išskyrė sveikatos apsaugos institucijas / ligonines (nurodė 51 proc. respondentų). Korupcinogeninių situacijų paplitimo analizė detalizuoja, kad 2014–2016 m. institucijose dominuoja tos pačios korupcinio pobūdžio problemos: 1) pasinaudojęs pažintimis asmuo įsidarbina į valstybės instituciją, įstaigą ar privačią įmonę; 2) valstybės tarnyboje dirbantis asmuo naudojasi tarnybiniu automobiliu asmeniniais reikalais; 3) asmuo pasinaudoja pažintimis, kad jam reikalinga paslauga būtų atlikta geriau ar greičiau ir kita. Remiantis šiuo sociologiniu tyrimu, kuris atskleidžia svarbiausias korupcijos plitimo priežastis institucijose, manytina, kad Savivaldybės 2018 – 2020 metų Programa turi būti kreipiama į Savivaldybės autoriteto stiprinimą, procedūrų skaidrumą ir paslaugų suteikimo operatyvumą, didesnę dėmesį skirti Savivaldybės įstaigoms / įmonėms, seniūnijoms, bendruomenėms jas aktyviau įtraukiant į antikorupcinę veiklą.

3. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

4. Programa grindžiama korupcijos prevencija, visuomenės ir Savivaldybės specialistų, Savivaldybės įstaigų / įmonių darbuotojų antikorupciniu švietimu ir mokymu, siekiant šalinti šio neigiamo socialinio reiškimo priežastis.

5. Programoje numatytais priemonėmis visuomenė, įvairios organizacijos, įmonės, įstaigos skatinamos reikšti nepakantumą korupcijai, aktyviai dalyvauti šalinant korupcijos priežastis, todėl rengiamos korupcijos prevencijos įgyvendinimo priemonės planuojamos sistemiškos, nuoseklios, visapusiškos ir ilgalaikės.

6. Programa sudaroma 3 metams, ją tvirtina Kupiškio rajono savivaldybės taryba (toliau – Savivaldybės taryba).

II SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS VEIKLOS SITUACIJOS ANALIZĖ ANTIKORUPCINIŲ POŽIŪRIU

7. Savivaldybės administracijoje veikia antikorupcinius teisės aktus atitinkanti korupcijos prevencijos sistema – vykdomi teisės aktų reikalavimai, vyksta antikorupcinis visuomenės švietimas ir informavimas, veikia Antikorupcijos komisija.

8. Pagal nustatytus kriterijus įgyvendinta daugelis Savivaldybės 2015–2017 metų korupcijos prevencijos programos, patvirtintos Savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. TS-389 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2015–2017 metų korupcijos prevencijos programos ir priemonių plano jai įgyvendinti patvirtinimo“, priemonių. Svarbiausios priemonės:

8.1. Įgyvendinant 2015–2017 metų korupcijos prevencijos programą, pagal galimybes Savivaldybės interneto svetainėje buvo skelbiama informacija apie Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimą, viešinamos kalendorinių metų Antikorupcijos komisijos veiklos ataskaitos.

8.2. Savivaldybės teisės aktai skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje www.kupiskis.lt ir Teisės aktų registre.

8.3. Antikorupcijos komisija, sudaryta 2015 m. rugpjūčio 6 d. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-244, Tarybos, mero ar savo iniciatyva dalyvauja atliekant Savivaldybės institucijų parengtų teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą. Savivaldybės 2015 – 2017 m. Korupcijos prevencijos programos 5 punkte numatyta, kad Antikorupcijos komisija vertina viešųjų pirkimų konkursų sąlygas, kai prekių, darbų ar paslaugų kaina didesnė nei 50 000 eurų. Antikorupcijos komisija, vertindama viešųjų pirkimų konkursų sąlygas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 243 „Dėl teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisyklių patvirtinimo“. Šią priemonę Antikorupcijos komisija nuolat

įgyvendina. Antikorupcijos komisija 2015 m. nevertino norminių teisės aktų projektų, Antikorupcijos komisijoje buvo sprendžiami organizaciniai klausimai: Antikorupcijos komisijos pirmininko pavaduotojo skyrimas, Kupiškio rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2015–2017 m. programos rengimas, tikslinimas ir kita; 2016 m. Antikorupcijos komisija antikorupciniu požiūriu įvertino 6 (šešis) norminius teisės aktus socialinio būsto statybos, atliekų surinkimo aikštelių įrengimo darbų, gatvių remonto srityse ir kitose; 2017 m. Antikorupcijos komisija antikorupciniu požiūriu įvertino 8 (aštuonis) teisės aktų projektus įvairiose srityse: biudžetinių įstaigų vadovo darbo apmokėjimo sistemos, sporto klubo ir kitų nevyriausybinų organizacijų dalinio finansavimo tvarkos aprašo, jaunimo iniciatyvų projektų rėmimo srityse ir kitose, kai prekių, darbų ar paslaugų kaina didesnė nei 50 000 eurų.

8.4. Savivaldybės 2015–2017 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo laikotarpiu Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktorius 2015 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. ADV-683 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“ nustatė korupcijos pasireiškimo tikimybę Savivaldybės administracijoje priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas bei priėmimo į pareigas pagal darbo sutartį organizavimo, vykdymo ir kontrolės srityse, 2016 m. Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktorius 2016 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. ADV-505 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“ nustatė korupcijos pasireiškimo tikimybę Kupiškio rajono savivaldybės vietinių rinkliavų nustatymo veiklos srityje. 2017 m. Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktorius 2017 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. ADV-520 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“ nustatė korupcijos pasireiškimo tikimybę Kupiškio rajono savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymo ir jo remonto, socialinio būsto nuomos; bendrojo ugdymo mokyklų (Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijos, Kupiškio r. Subačiaus gimnazijos, Kupiškio r. Skapiškio pagrindinės mokyklos) mokinių, gyvenančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, neatlygintino pavėžėjimo į mokyklas ir į namus organizavime. Savivaldybės merui buvo pateiktos motyvuotos išvados dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo minėtose srityse.

8.5. Savivaldybės interneto svetainėje www.kupiskis.lt nuolat skelbiamas Savivaldybės administracijoje ir jos skyriuose vykdomas 2016–2017 metų viešųjų pirkimų planas, Supaprastintų viešųjų pirkimų vykdymo ir organizavimo taisyklės, pateikta informacija apie Savivaldybės vykdomus pirkimus, jų eigą ir naudą Savivaldybės bendruomenės nariams. Nuolat atnaujinama informacija svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“. Aktualijos, susijusios su korupcijos prevencija, Skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje www.kupiskis.lt.

8.6 Antikorupcinis visuomenės švietimas ir informavimas vyko Kupiškio rajono savivaldybės 2015–2017 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo laikotarpiu. Siekiant vykdyti antikorupcinį jaunimo švietimą, Antikorupcijos komisijos pirmininkas, jo pavaduotojas, komisijos nariai pagal sudarytą Kupiškio rajono savivaldybės antikorupcijos

komisijos susitikimų su Kupiškio rajono savivaldybės mokyklų mokiniais grafiką 2016 metais susitiko su Kupiškio rajono Šepetos Almos Adamkienės pagrindinės mokyklos, Antašavos mokyklos-daugiafunkcio centro, Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijos, Subačiaus gimnazijos mokiniais. 2017 m. Antikorupcijos komisija susitiko su Skapiškio pagrindinės mokyklos, Salamiesčio pagrindinės mokyklos, Alizavos pagrindinės mokyklos, Povilo Matulionio progimnazijos, Adomynės mokyklos-daugiafunkcio centro, Kupos pradinės mokyklos, Noriūnų Jono Černiaus pagrindinės mokyklos mokiniais. Kupiškio miesto ir rajono mokyklos aktyviai organizavo įvairius renginius antikorupcijos tematika, ypač minint Tarptautinę antikorupcijos dieną gruodžio 9 d. – rengė įvairias piešinių parodas antikorupcijos tematika, organizavo susitikimus su Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Panevėžio valdybos Korupcijos prevencijos skyriaus specialistais.

8.7. Kupiškio rajono savivaldybėje taip pat vyko specialistų mokymai, susiję su korupcijos prevencija: 2017 m. kovo 21 d. Savivaldybės administracijos Teisės ir viešosios tvarkos skyrius, vykdydamas Savivaldybės 2015–2017 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, organizavo seminarus Savivaldybės skyrių vedėjams, seniūnams „Korupcijos atžvilgiu rizikingos sritys ir korupcijos prevencija“ (dalyvavo 22 asmenys), švietimo įstaigų vadovams „Korupcija ir galimi būdai jai pasipriešinti“ (dalyvavo 23 asmenys). Taip pat Savivaldybės administracijos Teisės ir viešosios tvarkos skyrius kartu su viešosios įstaigos Kupiškio ligoninės direktore Roma Ramanauskiene suorganizavo seminarą-diskusiją šios įstaigos medikams apie korupcijos žalą, šio reiškinio kriminalizavimą, bendras medikų elgsenos taisykles gavus kyšį iš paciento.

8.8. Savivaldybės interneto svetainėje www.kupiskis.lt nuorodoje „Korupcijos prevencija“ nurodyta informacija, į ką kreiptis norint pranešti apie korupciją. Kupiškio bendruomenė gali matyti įvairių Savivaldybės įstaigų / įmonių už korupcijos prevenciją atsakingų specialistų kontaktus ir pagal poreikį į juos kreiptis.

9. Antikorupcinės veiklos trūkumams priskirtina lėšų antikorupciniam švietimui ir visuomenės nuomonės tyrimams stoka.

10. Analizuojant Savivaldybės administracijos veiklos situaciją ir vertinant išorinius ir vidinius veiksnius kaip stipriąją Savivaldybės administracijos veiklos pusę, mažinančią korupcijos pasireiškimą tikimybę, galima pažymėti tokius aspektus:

10.1. elektroninės demokratijos paslaugų spektras pagerins gyventojų aptarnavimą, sudarys galimybę visuomenei aktyviau dalyvauti svarstant ir priimant sprendimus;

10.2. Savivaldybės administracija, planuodama savo veiklą ir priimdama svarbius sprendimus, informuoja ir į svarstymo bei sprendimų priėmimo procesą įtraukia miesto bendruomenę ir įvairių interesų grupių atstovus.

III SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

11. Korupcijos prevencijos tikslas – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant Savivaldybės korupcijos prevencijos priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant juos atriboti nuo korupcinių nusikaltimų, bendruomenės sąmoningumo ugdymas.

12. Programos strateginis tikslas – mažinti korupcijos pasireiškimo mastą plėtojant antikorupcinę kultūrą, į antikorupcinę veiklą įtraukiant visuomenę, įstaigas ir įmones, didinant visuomenės pasitikėjimą Savivaldybės institucijomis, gerinant paslaugų kokybę.

13. Šiam tikslui pasiekti keliami šie programos uždaviniai:

13.1. siekti didesnio Savivaldybės administracijos padalinių valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, didesnio valstybės tarnautojų atsparumo korupcijai;

13.2. užtikrinti, kad gyventojams būtų sudaryta galimybė anonimiškai pateikti informaciją apie Savivaldybės ir Savivaldybei pavaldžių įstaigų / įmonių tarnautojų ir darbuotojų teikiamų paslaugų kokybę, galimai korupcinę veiklą, įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;

13.3. vykdyti akcijas, renginius, seminarus korupcijos prevencijos klausimais Savivaldybėje ir Savivaldybei pavaldžiose įstaigose / įmonėse.

14. Korupcijos prevencijos priemonės:

14.1. vadovaujantis įstatymais atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas Kupiškio rajono savivaldybės veiklos srityse, Savivaldybės įstaigose / įmonėse, vertinami norminiai teisės aktų projektai, atliekamas korupcijos rizikos vertinimas ir įgyvendinamos kitos procedūros numatytos įstatyme;

14.2. personalo mokymas ir informavimas;

14.3. prašymų dėl informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas Savivaldybės įstaigoje, pateikimas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai;

14.4. valstybės tarnyboje dirbančių asmenų privačių ir viešųjų interesų derinimo užtikrinimas Savivaldybės įstaigose, įgyvendinant Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą;

14.5. visuomenės įtraukimas į Savivaldybės korupcijos prevencijos programos įgyvendinimą, skatinant gyventojus pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus ar mėginimą juos daryti Savivaldybės teritorijoje, sudarant sąlygas apie tai pranešti telefonu ar interneto ryšiu, sukuriant pranešimų nagrinėjimo, kaupimo, analizavimo ir reagavimo sistemą;

14.6. skatinti visuomenę dalyvauti antikorupcinėse iniciatyvose, sukurti palankią aplinką korupcijos nepakantumui reikšti;

14.7. Savivaldybės įstaigų, įmonių, seniūnijų įtraukimas į antikorupcinę veiklą paskiriant už korupcijos prevenciją atsakingus asmenis, kartu bendradarbiaujant;

14.8. kitos įstatymų nustatytos korupcijos prevencijos priemonės.

15. Programos rezultatyvumas (pasiekti tikslai ir uždaviniai) nustatomas vadovaujantis kiekybės ir kokybės rodikliais:

15.1. korupcijos prevencijos:

15.1.1. didėjančiu nepakantumu korupcijai matomu sociologiniuose tyrimuose, skelbiamuose Korupcijos žemėlapyje;

15.1.2. įvykdytų ar neįvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių skaičiumi;

15.1.3. Programos priemonių įgyvendinimui nustatytais terminais;

15.1.4. anoniminių ir oficialių pranešimų apie galimus Savivaldybės institucijų ir įstaigų korupcinio pobūdžio veiksmus ir pranešimų, kuriuos ištyrus pasitvirtino korupcinio pobūdžio veikos, skaičiumi;

15.1.5. būtinų įvertinti antikorupcinio požiūriu teisės aktų projektų skaičiaus ir faktiškai įvertintų teisės aktų projektų skaičiaus santykiu;

15.1.6. viešai skelbiamų pranešimų apie korupcijos priemones didėjimu kiekvienais Programos įgyvendinimo metais;

15.1.7. privalomai tikrinti asmenų ir faktiškai tikrintų asmenų, priimant į pareigas, kai vertinimas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos yra būtinas, skaičiaus santykiu;

15.1.8. skundų, pateiktų teismui dėl Savivaldybės priimtų sprendimų, sumažėjęs skaičius;

15.2. antikorupcinio švietimo:

15.2.1. renginių, straipsnių, pranešimų, seminarų ir kt. skaičiumi, jų dinamika kasmet;

15.2.2. antikorupciniuose renginiuose dalyvavusių asmenų skaičiumi.

16. Pagrindiniu Programos įgyvendinimo rodikliu laikytinas išaugęs pasitikėjimas Savivaldybės institucijomis.

IV SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSKAITOMYBĖ, KONTROLĖ, KEITIMAS, PAPILDYMAS IR ATNAUJINIMAS

17. Už korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimą, kontrolę įskaitant šios Programos nuostatų vykdymą, metodinės pagalbos teikimą korupcijos prevencijos srityje pagal kompetenciją yra atsakingas Savivaldybės administracijos direktorius ir Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių vedėjai, Savivaldybės biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų, kurių steigėja yra Kupiškio savivaldybės taryba, vadovai.

18. Savivaldybės administracijos Centralizuota vidaus audito tarnyba, įgyvendindama savo funkcijas, atlieka korupcijos rizikos valdymo vertinimą Savivaldybės institucijose.

19. Programai įgyvendinti sudaromas priemonių planas (priedas), kuris nustato įgyvendinimo priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus ir yra neatskiriama šios Programos dalis.

20. Antikorupcijos komisija parengia Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo praėjusiais metais ataskaitą ir iki kovo 31 d. pateikia ją Savivaldybės tarybai ir skelbia viešai.

21. Savivaldybės įstaigos, nevyriausybinės organizacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys iki einamųjų metų III ketvirčio pabaigos gali teikti Antikorupcijos komisijai pasiūlymus dėl Programos nuostatų, tikslų ir uždavinių atnaujinimo, priemonių plano keitimo ar / ir pildymo. Atsižvelgus į Antikorupcijos komisijos veiklos ir Programos įgyvendinimo ataskaitą ar sociologų tyrimų rezultatus, kitą reikšmingą informaciją, Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas pagal poreikį Savivaldybės tarybos sprendimu gali būti atnaujinama.

22. Programoje nurodytų priemonių vykdymą koordinuoja ir kontroliuoja Savivaldybės tarybos sudaryta Antikorupcijos komisija, o įgyvendina Savivaldybės administracija, Savivaldybės įstaigų vadovai ir jų įgalioti asmenys.

23. Už konkrečios Programos priemonės įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako priemonių plane nurodyti vykdytojai.

24. Programos įgyvendinimo priemonių vykdytojai, pasibaigus metams, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 d., pateikia Savivaldybės administracijos darbuotojui, atsakingam už korupcijos prevenciją ir kontrolę, informaciją apie Programos priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą. Už korupcijos prevenciją ir kontrolę atsakingas darbuotojas apibendrina iš vykdytojų gautą informaciją apie priemonių įgyvendinimą, jų veiksmingumą, pasiektus rezultatus ir susistemintus duomenis pateikia Savivaldybės administracijos direktoriui ir Antikorupcijos komisijai.

25. Programos įgyvendinimo priemonių vykdytojai, atsižvelgdami į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtaką Programos priemonėms įgyvendinti, teikia Antikorupcijos komisijai motyvuotus pasiūlymus dėl įgyvendinamų Programos priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis, detalizuodami jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus.

26. Programos įgyvendinime dalyvaujančios Savivaldybės institucijos Programos įgyvendinimo priemonių plane numatytas priemones įtraukia į savo veiklos planus.

27. Programos veiksmingumo stebėseną atlieka Antikorupcijos komisija.

28. Programa vykdoma iš Savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių. Atskiroms korupcijos prevencijos priemonėms įgyvendinti gali būti numatytas papildomas finansavimas.

29. Už šios Programos įgyvendinimą atsakingi asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

30. Atsižvelgiant į antikorupcinių teisės aktų pakeitimus, kompetentingų institucijų išvadas ir rekomendacijas, Programa gali būti keičiama ir papildoma Savivaldybės tarybos sprendimu. Pasibaigusi Programa atnaujinama iki antrojo ketvirčio pabaigos.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Programa yra neatsiejama Savivaldybės strateginio veiklos plano dalis.

32. Ši Programa, jos įgyvendinimo priemonių planas bei Programos įgyvendinimo ataskaita viešai skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje.

33. Programa įsigalioja kitą dieną po paskelbimo Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų skelbimo ir įsigaliojimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka.
